

آشنایی کارخانه صنعتی

جزءال توسط کارگران

۱۰ سوال

مبارز

از انتشارات حوزه ای «سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر»

۳۰ بهمن ۱۳۵۲

اشغال کارخانه صنعتی جنرال توسط کارگران مبارز

از ۲۰ دی کارخانه بعلت قطع گازوتیل و بحران حاکم بر کشور تعطیل شد و کارگران بعلت نداشتن سند یکانی واقعی که بتواند در چنین مواقعی از حقوق کارگران دفاع کند، تا تاریخ ۸ بهمن بدون دریافت دستمزد بسر بردند. از آنجا که تحمیل چنین وضعی غیرممکن بود، کارگران مبارز بعد از چند ساعت مدیرعامل کارخانه (شیرخدائی) را در کارخانه نگهداشتند و خواستار پرداخت کامل دستمزد خود شدند. کارگران میگفتند مادام که دستمزدشان پرداخت نشود مدیرعامل را رهاسازی نخواهند کرد ولی با وساطت دبیر سندیکا مدیرعامل قول میدهد که تا سه روز دیگر حقوق کارگران را پرداخت کند. پس از سه روز فقط مبلغ ۲۰۰ تومان بعنوان مساعدت به کارگران پرداخت شد و مقامات کارخانه در کمال بیشرمی ادعا میکنند که بیش از این در دسترس ندارند. کارگران که هیچگونه فعالیت مثبتی از جانب دبیر و رئیس سندیکا نمیدیدند تصمیم گرفتند که خودشان مستقلاً برای گرفتن دستمزد تلاش کرده و یکسک اتحاد خود و جلب حمایت اقشار پیشرو جامعه قسمتی از حقوق خود را بدست آورده و لقمه نانی برای زن و فرزند خود کسب کنند. روز ۱۶ بهمن کارگران با سرویس کارخانه بطرف دانشگاه صنعتی حرکت کرده و از دانشجویان تقاضای پشتیبانی میکنند. سپس پیاده به سمت دانشگاه تهران و پلی تکنیک برای افتاد و روی پلاکاردی خواسته های حقه خود را نوشته و حمل میکنند. روز چهارشنبه ۱۸ بهمن عدای از دانشجویان و کارگران در کارخانه اجتماع کرده و کارگران با گروهگان گرفتن مدیرعامل قسمت تولید و سرویس خواسته های خود را مطرح میکنند. کارگران برای مذاکره با مدیرعامل، اعضای هیئت مدیره سندیکا را مامور میکنند و آنها بعلت محافظه کاری نتوانستند قاطعانه خواسته های کارگران و راه حل مسئله را عنوان کنند و مدیرعامل از دادن پاسخ صریح طفره رفته و در نتیجه اشغال کارخانه پنج روز بطول میانجامد. عمل حق صلحانه کارگران مبارز جنرال مورد پشتیبانی اقشار مبارز مردم قرار میگردد. کارگران پس از پنج روز موفق به گرفتن قسمتی از حقوق خود میشوند و کارخانه را بسا پیروزی نسبی برای می اندازند.

شرح مختصری از وضع کارخانه

کارخانه صنعتی جنرال تولید کننده آبپرمکن، بخاری، کولر، یخچال و... با ۲۶ سال سابقه کار متعلق به عنایت بهبهانی نمایندگانه مزدور مجلس شورایی می باشد.

مواد اولیه کارخانه شامل ورق و کاربورتور از خارج وارد میشود . مدیرعامل کارخانه که در سال جاری ۲۱ میلیون تومان ارز از کشور خارج نمود ، قبلا یدبار اعلام ورشکستگی کرده بود . وی قسمت سرویس کارخانه را اختصاص به تولید آپکرمکن داده و به این وسیله سود کلانی به جیب زده است . زیرا که اولاً با فروش سهام قسمت سرویس و گرفتن وام از بانکها سرمایه هنگفتی به جیب زده است و از طرف دیگر هرگاه کارگران تولید خواسته - های بحق خود را عنوان کنند ، وی توسط کارخانه جدید به تولید ادامه داده و در مقابل خواسته های کارگران ایستادگی خواهد کرد .

وضع کارگران کارخانه

در این کارخانه حدود ۶۰۰ کارگر استعمار میشوند . کارگران عمدتاً افراد مسن و دارای سابقه کار طولانی در کارخانه میباشند . آنگاه هم سیاسی کارگران بالاست و تکرا تجربه هائی در مورد اعتصابات و نقش اعضای سندیکا در این اعتصابات دارند . ولسی بعزت سن زیاد در صورت اخراج از کارخانه نمیتوانند در جای دیگری استخدام گردند و به این علت برحود های محافظه کارانه ای نیز از جانب کارگران دیده میشود . در طول سالهای اختناق کارگران از طریق اعتصاب و مبارزات پیگیرانه توانستند نمایندگی خود - فروخته "جهانی" را اخراج و هیئت مدیره سندیکا متشکل از ۱۷ نفر را تشدید دهند . قبلاً سندیکای این کارخانه در چهارچوب برنامه واحد " سندیکای فلزدار مکانیک" فعالیت میکرد . ولی با دسیسه کارفرمایان و رژیم مزدورپهلوی که خواهان تفرقه هرچه بیشتر در صفوف طبقه کارگر بودند ، سندیکای این کارخانه از سندیکای مشترک فلزداران جدا شد . هیئت مدیره سندیکا در گذشته تحت فشار کارگران قسمتهائی از خواسته های کارگران را برای کارفرما مطرح میکرد . ولی در شش ماه گذشته و بخصوص پس از شروع رکود در سطح بازار و بالا رفتن صعودی قیمت مایحتاج عمومی ، کارگران خواسته - های اقدامات جدی برای بدست آوردن حقوق خود بودند که این سندیکا به هیچوجه نمیتوانست خواسته های کارگران را برآورد ، سازد و حتی موقعی که کارگران از اقدامات سندیکا ناامید شده و خود مستقلانه وارد عمل گشتند و مدیرعامل را بعد از چند ساعت وادار به ماندن در کارخانه نمودند ، دبیر سندیکا ضمن اینکه سعی میکرد کارگران را به سازش بشناسد ، جلوی اقدام جدی کارگران را گرفت . کارگران عملییدند که اعضای سندیکا باید از مقام خود برکنار شده و افراد با ایمان نسبت به منافع طبقه کارگر با نظارت

مستقیم و دائمی کارگران جایگزین آنها گردند. ولی بعد از شروع اشغال کارخانه اعضا هیئت مدیره سندیکا با چرب زبانی رهبری جریانات را بدست گرفته و بعنوان نماینده کارگران با کارفرما به مذاکره پرداختند و کارگران نیز در مقابل این کار تسلیم شدند.

وضع دستمزدها و سایر مسائل کارگران

در سال جاری دستمزد کارگران جدید الوورد بین ۴۳ تا ۵۵ تومان بوده و کارگران با سابقه ۲۰ تا ۱۵ سال کار حدود ۷۰ تا ۸۰ تومان مزد دریافت میکنند. قرار بود طبق بندی مشاغل بوسیله وزارت کار صورت گیرد که با اعمال نفوذ و پرداخت رشوه از طرف کارفرما تغییر ناچیزی در حقوق کارگران با مهارت های مختلف صورت گرفت که بهیچوجه مورد قبول کارگران نبود. کارفرما مرتباً از حقوق کارگران بخاطر خرید از شرکت تعاونی کسر میکرد ولی یکشاهی به شرکت تعاونی پرداخت نمیکرد و حدود ۸۰۰ هزار تومان به شرکت تعاونی بد هکار است. این مسئله موجب کمبود سرمایه شرکت تعاونی و در نتیجه کمبود جنس برای استفاده کارگران شده است. کارفرما این عمل بیشرمانه را در مورد دادن وام اعتباری به کارگران نیز انجام داده است. بیش از یکسال است که هرماه مبلغی بعنوان وام مسکن از حقوق کارگران کسر میشود ولی از طرف کارفرما به بانک رفاه کارگران بولی پرداخت نمیکرد و در نتیجه بانک مزبور از پرداخت وام به کارگران و پس دادن سفته های کارگران بد هکار خودداری میکند. قرار داد سود ویژه ای که بین کارفرما و سندیکا بسته شده مبلغ بسیار ناچیزی بوده و به ازای هر واحد تولید بین ۱۷ تا ۱۷ تومان است. آب آشامیدنی کارخانه از چاه تامین شده و آلوده به روغن است. کارگران بارها نسبت به این مسئله شکایت رسمی کرده بودند ولی کارفرما با دادن رشوه از دانشگاه تهران گواهی سلامت آب را گرفته و از سالم کردن آب خودداری میکند. هوای کارخانه بخصوص در قسمت آهنگری پر از دود است. کارفرمای مزدور با وجود اعتراض مداوم کارگران حاضر نیست تعداد هواکشها را زیاد کند. کارگران خواهان پیوستن مجدد قسمت سرویس به کارخانه میباشند. همچنین در اعتصاب ۱۲ روزه در مهرماه سال جاری، کارگران موفق شدند ۱۰٪ اضافه حقوق برای سال ۵۷ بگیرند. ولی کارفرما از پرداخت اضافه حقوق ۶ ماه اول سال خودداری کرده است.

خواستهای کارگران در ابتدای اشغال کارخانه برآورده شدن موارد فوق بود.

شرح مختصر اشغال کارخانه

روز ۱۸ بهمن کارگران و دانشجویان در رستوران کارخانه اجتماع کرده و کارگران خواسته های خود را مطرح کرده و مدیرعامل و صاحب کارخانه را احضار کردند. کارگران مدیرعامل (شیرخداش) را برای پاسخگویی به کارخانه آوردند. وی در ابتدا حاضر به پرداخت فقط ۱۲۰ هزار تومان بود و پس از ساعتها گفتگو و افشاگری از جانب کارگران مبلغ فوق را به یک میلیون تومان رساند ولی کارگران بهیچوجه حاضر به عقب نشینی نبودند. آنها برای رسیدگی به دزدیهای که ضمن تبدیل قسمت سرویس به تولید انجام شده بود، مدیرعامل قسمت سرویس (شاپور ادیساوی) را از کارخانه اش به جلسه آوردند. کارگران قسمت سرویس نیز پشتیبانی کامل خود را از کارگران جنرال صنعتی اعلام می‌کنند. صاحب کارخانه (عنایت بهبهانی) پس از مطلع شدن از جریان مخفی شده و کارگران با وجود کوشش فراوان برای یافتن وی، موفق به اینکار نشدند. کارگران هیئت مدیره سندیکا را مامور مذاکره با مدیرعاملین نمودند. چند تن از کارگران پیشرو نیز بطور غیر رسمی در جلسات نظارت داشتند. در تمام مدت مذاکره نمایندگان سندیکا بجای پایداری در مورد خواسته های اساسی کارگران، صحبت های جانبی و خرده ریز می‌کردند و مدیرعاملها نیز با توسل به آنکه تا حضور صاحب کارخانه قادر به تصمیم گیری در مورد همه خواسته ها نیستند و چنین قدرتی ندارند، کارگران را بلا تکلیف گذاشته بودند. روز اول یک دانشجوی مبارز پیشنهاد کرد که کارگران اداره کارخانه را خود بدست گرفته و با براه انداختن کارخانه و کنترل بر امر تولید و فروش، حقوق و مزایای خود را بطور کامل دریافت کنند و برای شروع کار با فروش محصولات که در انبار موجود است، حقوق دیمه کارگران پرداخت کرد و پس از بکار افتادن کارخانه تحت نظارت کارگران، سایر خواسته ها نیز تحقق پذیرد. این طرح از طرف یکی از اعضای هیئت مدیره سندیکا رد شد. و آنها به بحث های بی نتیجه خود با مدیرعاملین ادامه دادند. در طول پنج روز که هیئت مدیره سندیکا با اتفاق مدیرعاملین در پی ازناتاقها مشغول مذاکره بودند، کارگران در رستوران کارخانه منتظر نتیجه مذاکرات با میماندند. یکی از عمده ترین اشکالات این بود که از طرف کارگران پیشرو که معتقد به اداره امور کارخانه توسط خود کارگران بودند، باندازه کافی در مورد این طرح با همه کارگران بحث نشد و باین دلیل کارگران نظارتی بر جلسات نداشتند. هیئت مدیره سندیکا نیز از ابتدا میخواست از طریق مذاکره با مدیرعامل و کارفرما خواسته ها را به نتیجه برساند. در آخرین شب اشغال کارخانه عده ای از کارگران پیشرو خواستار شرکت رسمی در جلسات شدند و هیئت مدیره سندیکا قبول کرد که از هر قسمت کارخانه یکی از کارگران در جلسات شرکت کند. پس از یکشب مذاکره قطعنامه ای تصویب شد که محتوای آن چنین بود: کارخانه توسط هیئت مدیره سندیکا و نمایندگان موقت هر قسمت اداره شود و در

اولین فرصت سندیکا منحل و انتخابات آزاد برای تعیین شورای از نمایندگان واقعی کارگران برای اداره کارخانه انجام گردد. کارفرما استعفا داد و کارگران هیچگونه تعهدی نسبت به بد حکاریمهای قبلی کارخانه نداشته باشند. این قطعنامه با مخالفت مدیر عاملین روبرو شد. با ورود نماینده کمیته امام خمینی (این نماینده در طول اشغال به کارخانه آمده و ابراز پشتیبانی کرده بود) وی در جلسات مذاکره شرکت کرد و طرح جدیدی ارائه داد که قسمتهائی از قطعنامه کارگران را در بر میگرفت ولی به تمام آنها رسیدگی نمیشد. طرح جدید بدین شرح بود: با فروش محصولات موجود حقوق کارگران پرداخت گردد و سپس کارخانه بوسیله هیئت پنج نفره از کارگران زیر نظر هیئت سه نفره از کمیته امام و کمیته اعتصاب اداره شود تا فرار دادی عادلانه بین کارفرما و کارگران بسته شود. در طرح مذکور ابهامات زیادی وجود دارد از جمله روشن نیست هیئت سه نفره کارگران چگونه تعیین میگردد. تاکید روی به تصویب رسیدن هیئت پنج نفره کارگران بوسیله کمیته امام از استقلال کارگران در انتخاب نمایندگان واقعی خود جلوگیری میکند. زیرا

هیچکس بهتر از کارگران کارخانه در یک انتخابات آزاد و واقعی نمیتواند بهترین و دلسوزترین کارگران کارخانه را انتخاب کند و لزومی ندارد که انتخاب نمایندگان کارگران بتصویب کمیته امام برسد، بلکه باید تاکید روی نظارت کلیه کارگران بر اعمال نمایندگان انتخابی نمود. در طرح پیشنهادی از طرف کمیته امام در مورد بدعی های کارفرما نیز نظر مندرج مشخص داده نشد. این طرح با وجود ابهامات مشخص به تصویب رسید.

از طرف عده ای از دانشجویان و دانشجویان و کارگران مبارز انتقادات وارد به طرح مزبور در تجمع کارگران و دانشجویان در رستوران کارخانه تا حدودی شکافته شد. ولی این توضیحات بهیچوجه کافی نبود. لازم بود که اکثریت کارگران نسبت به ابهامات طرح مزبور توجیه میشدند و قطعنامه کارگران پیشرو کارخانه تنها در این صورت میتواند حقایق و درستی خود را ثابت کند و با اتکا به حمایت اکثریت کارگران به تصویب برسد.

متأسفانه چنین کار توضیحی وسیعی از طرف کارگران و دانشجویان مبارز صورت نگرفت. در آینده لازمست برای تصحیح قطعنامه فعلی (که خود جنبه های مثبتی نیز دارد) از طرف کارگران پیشرو و مبارز در میان همه کارگران، ضرورت تشکیل شوراهای و سندیکا های واقعی کارگری و نظارت فعالانه کارگران بر امور کارخانه بطور همه جانبه توضیح داده شود.

نقد دانشجویان و کارگران مبارز در بالا بردن آگاهی سیاسی کارگران

در طول مذاکرات هیئت مدیره سندیکا با مدیران عامل، کارگران و دانشجویان

بطور شبانه روزی در رستوران کارخانه اجتماع کرده و روزها به بحث و سخنرانی و خواندن سرود های انقلابی کارگری میپرداختند . سخنرانی های دانشجویان و کارگران مبارز تاثیر زیادی بر بالا بردن آگاهی کارگران داشت . چند تن از دانشجویان مبارز در باره نقش تاریخی طبقه کارگر و سعی که از طرف سرمایه داران بر طبقه کارگر وارد میشود صحبت کردند . آنها همچنین نقش سندیکا های قلابی در به شکست کشاندن مبارزات طبقه کارگر را افشا نمودند و پیشنهاد تشکیل سندیکاها و شوراهای انقلابی کارگری را دادند . دانشجویان و کارگران مبارز روی لزوم آگاه شدن کارگران نسبت به حقوق خود و سایر اقشار خلقی و بوجود آوردن تشکیلات انقلابی کارگری که هر چه بیشتر نیروی طبقه کارگر را متحد سازد و در مرحله عالیتر تشکیل حزب طبقه کارگر ، تاکید زیادی نمودند . این سخنرانی ها در حد يك اجتماع پنج روزه كمك زیادی به آگاهی کارگران نمود . ولی مسلم است که کارگران مبارز برای جبران سالها ناآگاهی که بوسیله سرمایه داران و رژیم مزدور وابسته به امپریالیسم پهلوی بر آنان تحمیل شده بود ، باید بطور مداوم با تشکیل کلاسها و جلسات کارگری مسائل طبقه کارگر و همچنین مسائل جنبش خلقی را تحلیل کرده و برای حل مشکلات فعالانه و متحدهانه قدم بردارند . آنها همچنین باید از روشنفکران و دانشجویان مبارزی که خواهان آزادی واقعی طبقه کارگر هستند تماس نزدیک داشته و معلومات آنها را با جنبش طبقه کارگر بیوند دهند .

در طول اشغال پنج روزه کارخانه ، کارگران کارخانه های شوفاژکار ، شکوکار ، آرد و ، جنرال موتورز ، بنز خاور ، سیمان آریا ، صنعت نفت و ... بطور گروهی و یا با فرستادن نمایندگانی در کارخانه صنعتی جنرال حضور یافته و پشتیبانی قاطع خود را از مبارزه کارگران اعلام داشتند . از طرف کمیته تبلیغات امام خمینی با فرستادن پتو و نمایندگانی اعلام پشتیبانی میشود . آقای ظاهر احمد زاده نیز از طرف آیت الله طالقانی اعلام پشتیبانی نموده و بر ضرورت تشکیل شوراهای کارگری برای اداره امور کارخانه تاکید میکند . کانون مستقل معلمان ، دانش آموزان و سایر گروهها و جمعیت های مبارز نیز حمایت خود را از خواسته های کارگران اعلام میدارند .

انتقاداتی که به اشغال پنج روزه وارد است

1 - کارگران و دانشجویان مبارز باید با افشای عدم قاطعیت هیئت مدیره سندیکا از طولانی شدن اشغال کارخانه جلوگیری میکردند و خواستار تصمیم گیری قاطع با شرکت کلیه کارگران میشدند . نظارت کارگران بر مذاکرات بین نمایندگان کارگران و مدیرعاملین بسیار جزئی و ناچیز بود . در حالیکه کلیه کارگران بایستی در ارتباط نزدیک با مذاکرات

فرار می‌گرفتند و در صورت سازشکاری و عدم فاطحیت از جانب نمایندگان بروز میکرد، متحدانه و فاطعانه خواستار گرفتن حقوق خود میشدند. بعد از به بن بست رسیدن مذاکرات با مدیر عاملین از آنجا که عدم فاطحیت بندیکا برای کارگران روشن شده بود، لازم بود که با امشای این مسئله نمایندگان منتخب کارگران بوسیله رای گیری از کلیه کارگران حاضر انتخاب شده و اداره کارخانه را بدست می‌گرفتند.

۲ - پس از سومین روز اشغال کارخانه مبارزه مسلحانه مردم قهرمان تهران بر علیه رژیم مزدور سرمایه داری وابسته شروع شد. در قیام مسلحانه مردم تهران کارگران، سر-بازان، پیشه وران خرده پا، دانشجویان و دانش آموزان، کارمندان مبارز و سایر امشای انقلابی خلق نغز فعالانه ای بعهده داشتند و با جانبازی و از خود گذشته گی بانثار خون خود بجرم سرخ انقلاب را برافراشته نگاه داشتند و مزدوران امپریالیسم خونخوار را ازاریه قدرت بزیر کشیدند. در چنین شرایطی ضروری بود که کارگران و دانشجویان مبارزی کسه کارخانه را به اشغال خود در آورده بودند و برای گرفتن حقوق کارگران تلاش میکردند به مبارزه مسلحانه پیوسته و با بسیج داوطلبانی از میان کارگران و دانشجویان سهم فعالانند در جنبش خلق ایفا نمایند. در حال حاضر نیز کارگران مبارز باید آگاه باشند که تا استحکام انقلاب باید امدادگی خود را برای مبارزه مسلحان در مقابل امپریالیسم و مزدوران جیره خوار که در مخفیگاههای خود مشغول توطئه چینی بر علیه انقلاب خلق ما هستند حفظ نمودند و ضمن شروع بکار در کارخانه با تشکیل شوراهای انضامی کارگری و مسلح کردن کارگران برای دفاع از دستاوردهای انقلاب آماده باشند.

مستحکم تر باد اتحاد و همبستگی طبقه کارگر
بین بسوی تشکیل شوراهای انقلابی کارگری

پیش بسوی تشکیل حزب طبقه کارگر
نبود باد بقایای سلطه و نعد امپریالیسم
برفرار باد جمهوری د مکراتیک خلق

از انتشارات حوزه ای
سازمان پیکار در راه آزادی طبقه کارگر
۵۷ / ۱۱ / ۲۰